МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Сумського НАУ
Протокол № 5 від 07.10.2026

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ ректора Сумського НАУ
_____

ПОЛОЖЕННЯ ПРО МОНІТОРИНГ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ ВИПУСКНИКІВ СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Суми 2026 рік

ПОЛОЖЕННЯ ПРО МОНІТОРИНГ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ ВИПУСКНИКІВ СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Моніторинг працевлаштування та кар'єрного зростання випускників – це комплекс організаційних заходів, спрямованих на систематичне відстеження трудової зайнятості осіб, які здобули вищу освіту.

1.2. Це Положення визначає мету, завдання, принципи та механізм організації, збору, первинної та аналітичної обробки, узагальнення та використання інформації про працевлаштування і траєкторію кар'єрного розвитку випускників Сумського національного аграрного університету (далі – СНАУ), які здобули вищу освіту за ступенями «Бакалавр», «Магістр», «Доктор філософії (PhD)».

1.3. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про зайнятість населення», «Про захист персональних даних» Кодексу законів про працю України та з урахуванням Методичних рекомендацій з проведення моніторингу зайнятості випускників закладів вищої та фахової передвищої освіти і визначення показника працевлаштування для Формули розподілу видатків державного бюджету на вищу освіту між закладами вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02 лютого 2022 року № 101.

1.4. Моніторинг є частиною внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти СНАУ. Його результати враховуються під час моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, відповідно до Положення про освітні програми у Сумському національному аграрному університеті, з метою вдосконалення та підвищення якості освітніх програм і їх адаптацію до потреб ринку праці.

1.5. У цьому Положенні терміни та поняття вживаються в таких значеннях:

1.5.1. Випускник — особа, яка успішно завершила навчання у СНАУ за відповідною освітньою програмою та здобула ступінь вищої освіти «Бакалавр», «Магістр» або «Доктор філософії (PhD)».

1.5.2. Анкетування випускників — метод збору первинної інформації шляхом добровільного заповнення випускниками спеціально розроблених опитувальних листів (анкет) для отримання даних про їхню професійну діяльність, працевлаштування, кар'єрний розвиток та оцінку якості наданих освітніх послуг.

1.5.3. Моніторинг працевлаштування — систематичний збір, оброблення, аналіз та узагальнення інформації про статус випускників на ринку праці, їх працевлаштування, професійну діяльність, кар'єрне зростання та оцінку відповідності здобутих компетентностей вимогам ринку праці.

1.5.4. Показники моніторингу — кількісні та якісні характеристики, отримані в результаті опрацювання первинних даних, що відображають рівень зайнятості випускників, їх задоволеність навчанням та затребуваність на ринку праці.

1.5.5. Кар'єрне зростання — динамічний процес професійного розвитку випускника СНАУ, що супроводжується підвищенням його посадового статусу, розширенням професійних функцій і компетенцій, підвищенням рівня оплати праці або створенням і розвитком власного бізнесу.

1.5.6. Стейкголдери – термін “стейкголдери” охоплює всіх учасників (суб’єктів) у межах закладу, включаючи студентів і персонал, а також зовнішніх стейкголдерів, таких як працедавці та зовнішні партнери закладу. Термін використовується відповідно до Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015).

1.5.7. Респондент — випускник СНАУ або роботодавець, який бере участь у процедурах моніторингу (опитуваннях, анкетуваннях, інтерв'юванні) як джерело первинної інформації.

1.6. Сумський національний аграрний університет створює належні умови для майбутнього успішного працевлаштування випускників, зокрема:

1.6.1. надає якісні освітні послуги за обраним фахом з метою забезпечення високого рівня конкурентоспроможності випускників на вітчизняному та міжнародному ринках праці;

1.6.2. активно залучає провідні підприємства, установи та організації як бази практики, що забезпечують формування практичних професійних навичок (*hard & soft skills*) відповідно до вимог освітньо-професійної програми та мають потенціал для надання випускникам першого робочого місця;

1.6.3. регулярно проводить профорієнтаційні та кар'єрні заходи (ярмарки вакансій, Дні кар'єри, презентації компаній) за участю потенційних роботодавців та інших зовнішніх стейкхолдерів

1.6.4. ефективно реалізує права здобувачів вищої освіти на навчання за дуальною формою здобуття освіти, що дозволяє поєднувати теоретичну підготовку в університеті з практичною роботою на виробництві тощо.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ МОНІТОРИНГУ

2.1. Метою моніторингу є систематичне отримання, узагальнення та аналіз об’єктивної інформації про працевлаштування і професійний розвиток випускників, а також зворотного зв'язку від ключових стейкхолдерів (роботодавців) для безперервного вдосконалення, підвищення якості та

актуалізації освітніх програм СНАУ відповідно до сучасних вимог ринку праці.

2.2. Завдання моніторингу:

2.2.1. здійснення регулярного моніторингу працевлаштування випускників у розрізі спеціальностей, освітньо-професійних програм та форм фінансування навчання;

2.2.2. аналіз відповідності набутих випускниками компетентностей і результатів навчання реальним запитам та тенденціям сучасного ринку праці;

2.2.3. дослідження рівня задоволеності роботодавців (зовнішніх стейкхолдерів) якістю підготовки випускників СНАУ та їхніми професійними лідерськими якостями;

2.2.4. відстеження динаміки професійного розвитку, кар'єрного зростання та додаткового навчання (soft & hard skills) випускників;

2.2.5. розробка обґрунтованих рекомендацій для робочих груп щодо оновлення та вдосконалення змісту освітньо-професійних програм;

2.2.6. систематизація пропозицій та рекомендацій стейкхолдерів щодо інтеграції актуальних практичних трендів у навчальний процес;

2.2.7. визначення рівня готовності випускників до подальшої активної співпраці з СНАУ (у межах Асоціації випускників, дуальної освіти, гостьових лекцій тощо).

2.3. Принципи проведення моніторингу:

2.3.1. комплексність та системність — охоплення всіх рівнів, форм навчання та спеціальностей;

2.3.2. цільове використання даних — використання отриманих результатів виключно в освітніх, наукових та аналітичних цілях;

2.3.3. партнерство та відкритість — налагодження постійного відкритого діалогу між університетом, випускниками та зовнішніми стейкхолдерами на засадах взаємодовіри;

2.3.4. добровільність — участь випускників та роботодавців у моніторингових дослідженнях (опитуваннях, анкетуваннях) є виключно добровільною;

2.3.5. конфіденційність — суворий захист персональних даних респондентів відповідно до законодавства України;

2.3.6. об'єктивність, достовірність та валідність — використання перевірених методів збору та неупередженого аналізу інформації.

3. СУБ'ЄКТИ МОНІТОРИНГУ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІ ОСОБИ

3.1. Загальне керівництво процедурою моніторингу працевлаштування та кар’єрного зростання випускників СНАУ здійснює ректор, який:

3.1.1. налагоджує стратегічні ділові стосунки університету з центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, державними службами зайнятості, підприємствами, установами та організаціями (зовнішніми стейкхолдерами) з питань

професійної підготовки, практичного навчання та працевлаштування здобувачів і випускників;

3.1.2. укладає меморандуми та договори про співпрацю з підприємствами, установами, організаціями та центрами зайнятості, які передбачають взаємодію у сфері сприяння працевлаштуванню випускників СНАУ;

3.1.3. створює необхідні організаційні умови для працевлаштування та кар'єрного зростання випускників університету, а також забезпечення дієвого впливу роботодавців на підвищення якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти.

3.2. Координацію та безпосереднє проведення процедури моніторингу на загальноуніверситетському рівні здійснює директор Центру підвищення кваліфікації, перепідготовки, удосконалення керівних працівників і спеціалістів (далі – Центр підвищення кваліфікації), який:

3.2.1. здійснює загальну координацію процесу моніторингу на рівні університету;

3.2.2. організовує розробку, валідацію та розсилання інструментарію (анкет, опитувальників);

3.2.3. забезпечує збір, системне узагальнення отриманих даних та формування підсумкових аналітичних звітів.

3.3. На рівні факультетів координацію процесу здійснюють декани факультетів або визначені їхнім розпорядженням відповідальні особи (заступники деканів), які:

3.3.1. забезпечують організаційний супровід за проведенням моніторингу працевлаштування та професійного розвитку випускників на рівні факультету;

3.3.2. сприяють організації проведення опитування випускників всіх рівнів;

3.3.3. організовують обговорення узагальнених результатів моніторингу на засіданнях Вченої ради факультету з метою вдосконалення освітньої діяльності та стратегії розвитку факультету;

3.3.4. здійснюють моніторинг ефективності взаємодії випускових кафедр із підприємствами-базами практик та потенційними роботодавцями.

3.4. Безпосереднє виконання процедур моніторингу на рівні освітніх програм покладається на завідувачів випускових кафедр, гарантів освітніх програм або куратора груп, які:

3.4.1. формують, постійно оновлюють та підтримують в актуальному стані бази даних (реєстри, контактні дані, профілі у соціальних та професійних мережах) випускників кафедри та їхніх безпосередніх роботодавців;

3.4.2. забезпечують безпосереднє поширення інструментарію моніторингу (онлайн-анкет, опитувальників, посилань на форми) серед випускників своєї кафедри та ключових стейкхолдерів;

3.4.3. залучають випускників та роботодавців до участі в анкетуваннях, інтерв'ю, круглих столах та фокус-групах, стимулюючи високий рівень відгуку (*response rate*);

3.4.4. використовують результати аналізу, зауваження та рекомендації стейкхолдерів під час щорічного перегляду, оновлення та модернізації змісту освітніх програм, силабусів навчальних дисциплін та тематики кваліфікаційних робіт;

3.4.5. звітують про результати працевлаштування випускників та врахування пропозицій стейкхолдерів на засіданнях кафедри.

3.5. Учасниками (об'єктами та суб'єктами) моніторингового дослідження є:

3.5.1. здобувачі вищої освіти випускних курсів СНАУ;

3.5.2. випускники СНАУ різних років випуску - Моніторингові особи. До Моніторингових осіб рекомендується відносити громадян України, які завершили здобуття вищої та фахової передвищої освіти в проміжку від 36 до 48 місяців від дати спостереження.

Для кожної Моніторингової особи рекомендується визначати один з статусів на підставі даних Реєстру застрахованих осіб на дату спостереження: зайнятий:

- працює за наймом за основним місцем роботи та/або сумісництвом;
- є фізичною особою-підприємцем чи веде незалежну професійну діяльність та/або є фізичною особою, яка забезпечує себе роботою самостійно;
- є військовослужбовцем чи співробітником органів охорони правопорядку (якщо така інформація не є інформацією з обмеженим доступом);
- знаходиться в соціальній відпустці;
- був зайнятий з адаптаційним періодом (працював за основним місцем роботи або за сумісництвом (суміщенням) і звільнився не більше ніж за три місяці до дати спостереження);
- не працює на дату спостереження, але має стаж роботи більше 18 місяців (загальний стаж роботи за основним місцем роботи більше 18 місяців) незайнятий (в інших випадках).

3.5.3. зовнішні стейкхолдери (роботодавці, керівники підприємств, установ та організацій різних форм власності, де працевлаштовані випускники, представники професійних асоціацій, органів державної влади та місцевого самоврядування).

3.6. Взаємодія суб'єктів моніторингу:

Результати моніторингових досліджень є підставою для прийняття управлінських рішень та вдосконалення освітньої діяльності СНАУ, що забезпечується їх щорічним розглядом на рівнях кафедр, факультетів та університету в цілому.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ТА КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ

4.1. Моніторинг працевлаштування та кар’єрного зростання випускників СНАУ передбачає комплекс таких заходів:

4.1.1. Організація інформаційно-роз'яснювальної роботи серед здобувачів вищої освіти та випускників:
- систематичне інформування випускників про актуальні вакансії на ринку праці, що відповідають їхній фаховій підготовці та здобутій спеціальності;
- проведення циклу інформаційних, профорієнтаційних та кар'єрних заходів (ярмарки вакансій, Дні кар'єри, круглі столи, воркшопи, гостьові лекції) за участю роботодавців, представників управлінських структур, а також успішних випускників СНАУ, які мають значні досягнення у кар’єрному зростанні.

4.1.2. Щорічний збір, систематизація та аналіз результатів працевлаштування випускників:
- проведення директором Центру підвищення кваліфікації інструктажу для деканів (заступників деканів факультетів) щодо процедури, термінів та інструментарію збору інформації про трудову зайнятість випускників, а також передача їм уніфікованих форм анкет і таблиць (щороку, протягом року);
- організація деканатами та завідувачами випускових кафедр збору даних, шляхом анкетування та фіксації фактичних даних про працевлаштування випускників, а також аналізу причин відсутності можливості працевлаштуватися за фахом (щороку, до перегляду освітніх програм);
- агрегація та перевірка зібраних даних на рівні випускових кафедр та їх подальша систематизація деканатами факультетів у вигляді зведених аналітичних таблиць чи звітів по факультету для їх офіційної передачі до Центру підвищення кваліфікації з метою подальшого загальноуніверситетського узагальнення (щороку, квітень - травень).

4.1.3. Популяризація успішного досвіду та результатів кар’єрного зростання випускників СНАУ:
- активне залучення успішних випускників до загальноуніверситетських заходів, діяльності Асоціації випускників СНАУ, науково-практичних конференцій та зустрічей зі студентами;
- впровадження кращих практик у межах дуальної форми здобуття освіти, поширюючи досвід випускників, які закріпилися на виробництві під час навчання;
- висвітлення історії успіху випускників, інформацію про їхні професійні досягнення та кар'єрний шлях у медійному просторі (на офіційному вебсайті СНАУ, офіційних сторінках факультетів у соціальних мережах тощо).

4.2 Основні показники проведення моніторингу працевлаштування та кар’єрного зростання випускників СНАУ.

4.2.1. Працевлаштування за фахом — пріоритетний інтегральний показник затребуваності випускників СНАУ на ринку праці, що відображає якість, актуальність та конкурентоспроможність освітніх програм

університету. Відповідно до методичних рекомендацій МОН України, підтвердженим працевлаштуванням за фахом вважається:

- офіційне оформлення трудових відносин із роботодавцями (підприємствами, установами, організаціями різних форм власності та галузей економіки) на посадах, які відповідають здобутій спеціальності, кваліфікації та результатам навчання;
- самозайнятість випускника, реєстрація та провадження підприємницької діяльності як фізичної особи — підприємця (ФОП) за профілем підготовки;
- провадження незалежної професійної діяльності або створення інноваційних стартапів, що безпосередньо пов'язані зі здобутим в університеті фахом.

4.2.2. Показниками (категоріями) моніторингу, які прирівнюються до позитивних результатів зайнятості випускників, є:

- продовження навчання на денній (очній) формі у закладах вищої освіти України чи за кордоном для здобуття наступного ступеня вищої освіти (магістра, доктора філософії / доктора мистецтва) — що засвідчує реалізацію концепції неперервної освіти;
- проходження військової служби у Збройних Силах України, правоохоронних органах чи інших законних військових формуваннях (як за призовом під час мобілізації, так і за контрактом);
- перебування у соціальній відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, а також для догляду за дитиною до досягнення нею встановленого законом віку;
- інші види офіційної зайнятості, які за законодавством унеможливлюють стандартну трудову діяльність, але підтверджують виконання випускником своїх суспільних чи правових обов'язків.

4.2.3. Показниками (категоріями) моніторингу, що характеризуються відсутністю трудової зайнятості за фахом у зв'язку з впливом ринкових, територіальних або суб’єктивних чинників, є:

- працевлаштування не за фахом — зайнятість на посадах або у сферах діяльності, які не потребують компетентностей та кваліфікації за здобутою в СНАУ спеціальністю;
- перебування у статусі безробітного (незайнятість) — випускники, які тимчасово не мають роботи, але перебувають у її активному пошуку (як офіційно зареєстровані в державній службі зайнятості, так і незареєстровані);
- виїзд за межі України з причин, не пов'язаних із професійною діяльністю — перебування за кордоном у статусі, що не передбачає офіційного працевлаштування за фахом або навчання у закордонних закладах вищої освіти.

5. МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗБОРУ ДАНИХ

5.1. Інструменти та форми проведення моніторингу:

5.1.1. Основною формою збору даних є регулярне анкетування випускників в електронній формі за допомогою онлайн-платформи Google

Forms. Опитування проводиться за уніфікованою формою «Кар'єрний шлях випускника СНАУ».

5.1.2. Як додаткові методи збору інформації (в окремих випадках або для глибинного аналізу) можуть застосовуватися прямі інтерв'ю та фокус-групові дослідження з випускниками та їхніми безпосередніми роботодавцями (зовнішніми стейкхолдерами).

5.2. Анкетуванню підлягають усі випускники СНАУ незалежно від спеціальності, рівня вищої освіти та джерела фінансування навчання.

6. АНАЛІЗ ТА ОПРАЦЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ МОНІТОРИНГУ

6.1. Центр підвищення кваліфікації проводить загальну статистичну й аналітичну обробку інформації, групує дані за спеціальностями, рівнями вищої освіти та формами фінансування, після чого формує щорічний підсумковий аналітичний звіт про працевлаштування та професійний розвиток випускників СНАУ.

6.2. З метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти результати моніторингу проходять обов'язкове щорічне наскрізне обговорення:

- на засіданнях випускових кафедр — для аналізу зауважень щодо конкретних освітніх програм та компетентностей випускників;
- на засіданнях Вчених рад факультетів — для оцінки загальних тенденцій зайнятості та взаємодії з роботодавцями на рівні факультету;
- узагальнені результати представляються на Раді із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СНАУ.

6.3. За потреби на Вчену раду університету виноситься питання, якщо результати моніторингу потребують прийняття рішень на загальноуніверситетському рівні.

6.4.Практичне використання результатів моніторингу:

Результати аналізу є обов’язковими для використання під час та передаються гарантам і проєктним групам для:

- щорічного перегляду, модернізації та затвердження змісту освітніх програм, оновлення переліку вибіркових дисциплін та силабусів;
- коригування тематики кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти з метою надання їм більшої практичної спрямованості;
- укладання нових угод із підприємствами аграрного та інших секторів економіки щодо розширення баз практик або впровадження дуальної форми здобуття освіти;
- планування профорієнтаційної роботи університету та розробки нових програм підвищення кваліфікації.

6.4.Прозорість та публічність даних:

Узагальнені результати моніторингу, статистичні дані та аналітичні довідки (без розголошення персональних даних респондентів) є відкритими та підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційному вебсайті СНАУ у розділі «Працевлаштування» для ознайомлення громадськості, вступників та зовнішніх експертів.

7. БЕЗПЕКА ТА КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ

7.1. Обробка персональних даних випускників і стейкхолдерів під час проведення моніторингу здійснюються із дотриманням вимог Закону України «Про захист персональних даних» та локальних нормативних актів СНАУ.

7.2. Доступ до первинних (неузагальнених) анкет, контактних даних респондентів та електронних баз даних мають виключно уповноважені особи: працівники Центру підвищення кваліфікації, декани факультетів, завідувачі випускових кафедр, куратори груп.

7.3. Забезпечується повна анонімність та конфіденційність відповідей: використання та оприлюднення результатів моніторингу здійснюється виключно в узагальненому вигляді у формі статистичних таблиць, графіків та аналітичних довідок.

7.4. Не допускається оприлюднення або передача третім особам інформації, яка дає змогу прямо чи опосередковано ідентифікувати конкретного випускника чи компанію-роботодавця, стейкхолдера без їхньої попередньої письмової згоди. Поширення персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних або уповноваженої ним особи дозволяється у випадках, визначених законом.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Це Положення затверджується Вченою радою Університету та вводиться в дію наказом ректора.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться у порядку, встановленому для його затвердження.

Директор Центру підвищення
кваліфікації перепідготовки,
удосконалення керівних
працівників і спеціалістів **Ірина ТОДЕРЮК**

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи **Маргарита ЛИШЕНКО**

Завідувач навчального відділу **Наталія КОЛОДНЕНКО**

Завідувач навчально-методичного
відділу забезпечення якості освіти **Олена РИБІНА**

Начальник юридичного відділу **Оксана МИКИТЕНКО**

Провідний фахівець з питань
запобігання та виявлення корупції **Микола МАКСИМЕНКО**

Додаток 2 до
Положення Про моніторинг
працевлаштування та кар'єрного
зростання випускників СНАУ

МОНІТОРИНГ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ СУМСЬКОГО НАУ
_____-_____ н.р.
Освітній рівень_____

Спеціальність	Кількість випускників, чол.	Працевлаш-товані		Власний бізнес / ФОП	Непрацевлаштовані але мають досвід роботи після закінчення університету, чол.	Непрацевлаштовані та не мав(ла) офіційного досвіду роботи після закінчення університету, чол.	Служба в ЗСУ, правоохоронних органах чол.	Продовжують навчання, чол.	Декретна відпустка, чол.	Інше
		за фахом	не за фахом							
НАЗВА ФАКУЛЬТЕТУ										
…	…	…	…	…	…	…	…	…	…	…
РАЗОМ										